

גיליון מס' 331 פרשת בחוקותי (בחול'ל בהה)
תשע"ט שנה שביעית

גליון זה יו"ל לזכות ידידינו
הר"ר ירמיה סולטן שליט"א
מניו ג'רזי ארה"ב
לרגל הולדת בנו בשעטו"מ

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

"ורדפתם את אויביכם ונפלו לפניכם להרב" (כו, ז)

קשה מעיקרא כתיב ונתתי שלו' בארץ וחרב לא תעבור בארצכם וא"כ אויביכם מאן נינהו. וי"ל דקאי אמלחמת ז' עממין ומלחמת עמלק שזה חיוב אף שאין באין להלחם. א"נ דקאי אמשטינים דלמעלה שאם ישראל נוהגין כראוי נופלין לפנין מעצמן כדאי' במדרשות ועי' ברכות ו' א' יפול מצדך אלף דקאי אמזיקין.

"ואם בחקותי תמאסו ואם את משפטי תגעל נפשכם" (כו, טו)

פשטי' דקרא משמע דדוקא אם מאסו המשפטים ותגעל נפשכם נענשים בעונשים הללו אבל אם אין מקיימין התורה מחמת עצלות והתרשלות ולא תמאסו בהן לא יהו עונשין הללו אלא עונשין קלים להחזירן למוטב וזהו התוכחה בפ' תבא ולכן מתחיל שם רק ארור אתה וגו' שמסלקין הברכה ורק אח"כ אם לא תשמעו לי אעורר אתכם בעונשין הקשים דכתיב אח"כ, אבל חז"ל פירשו (בב"ב פ"ח ב') דהעונשים בפ' תבא קשים יותר ושבעים פנים לתורה.

(טעמא דקרא)

וישבתם לבטח בארצכם, ונתתי שלום בארץ (כו, ה,ו)

שאלה: כבר הקשו כי לאחר שנתברכו "וישבתם לבטח בארצכם", לשם מה יש צורך בברכה "ונתתי שלום בארץ"? (ועיין ב"אור החיים"). תשובה: "וישבתם לבטח בארצכם" היינו שלא תפחדו ממלחמה, אבל יתכן שלפתע פתאום תפרוץ ותבוא מלחמה בלא שיפחדו קודם, וע"ז באה הברכה "ונתתי שלום בארץ".

ואכלתם לחמכם לשובע (כו, ה)

וברש"י: "אוכל קמעא והוא מתברך במעיו". כבר הקשו, אחרי שיתמלאו אוצרותיהם ויוכלו לאכול כל שבעם, שוב מה צורך בברכה זו? (ועיין בחת"ס).

תשובה: בפחות זמן אכילה, יכול ללמוד יותר!

(דרך שיחה)

עלי שי"ח

"תורתו מגן לנו"

השבוע הופיע ספר חדש מקולמוסו המשובח של הרה"ג רבי יצחק אוהב ציון שליט"א מירושלים. החיבור, נסוב סביב התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, עניני ל"ג בעומר, חלאקה, וסביב ימי העומר, מלא וגדוש בתשובות והוראות, הנהגות ופסקים ששמע המהבחר במשך עשרים שנה מרבינו שליט"א בכתב ובעל פה.

'כשהדפסתי את המהדורה הראשונה' מספר לנו המהבחר, 'אנשים השתוממו, וכי על יום ל"ג בעומר כותבים חיבור שלם? וכי מה יש לכתוב על זה מרב שאינו חסידי, מלכד ההלכה שאין אומרים תחנון? אבל כאשר פותחים את החיבור רואים כי יש הרבה מה לכתוב בכל נושא במרחבי התורה הקדושה, ואין ענין שאין בו חידושי תורת מרן הגר"ח שליט"א.

*

במרכז הספר בולט מדור חדש ומיוחד, של עובדות והנהגות שרובם חדשים, אותם כתב המהבחר ממה שראה או שמע מכ"י ראשון, לפי סדר ארבעים ושמונה קניני התורה, על כל קנין וקנין הוא מביא מעשה רב, המתאים לאותו הענין, כך למשל בקנין של 'במיעוט דרך ארץ' מביא עובדה נוראה אותה ראה בעצמו.

היה זה באחד הימים בזמן קבלת הקהל, אל הקודש פנימה נכנס המקובל הרב יחזקאל בינג, מבני ברק, ובידו ספרי קבלה חדשים אותם הוציא במסגרת מכון הוצאת הספרים שלו. רבינו שליט"א פותח את הספר ומעיין בעמוד השער, מדפדף לאחור, והנה הוא רואה כי 'ניתן להשיג את הספר ברחוב מהרש"ל בבני ברק'.

איפה זה רחוב מהרש"ל? שאל רבינו.

הרב בינג עונה כי ברחוב מהרש"ל נמצא בית המדרש שלו, והרחוב סמוך ונראה לכולל חזון איש (הכולל ברחוב סימטת האר"י) בו למד רבינו עשרות בשנים.

רבינו משך בכתפיו, והשיב כי אינו מכיר את הרחוב.

נורא נוראות. רחוב שסמוך ונראה ליד בית המדרש בו למד עשרות שנים והוא אינו יודע כלל היכן ממוקם!!

נברך את ידידינו המהבחר שיזכה להוציא עוד הרבה ספרים חשובים, לתועלת כל בני התורה ולומדי ההלכה והאגדה, ויזכה להיות כעין שתול על פלגי מים אשר פריז יתן בעיתו ועליהו לא יבול.

מברכת שבת שלום
יבצק 81607810

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

מעניני הפרשה

פרשת הקללות

הגאון רבי חיים קניבסקי סיפר על יהודי אחד שאמר לגבאי בית הכנסת שלו שלמרות המנהג להעלות לפרשת התוכחה את הבעל-קורא, הוא מבקש לקבל את העלייה הזו "כי אינני מפחד". הגבאי אכן נתן לו את העלייה, ובאותה שנה... התעשר האיש עושר גדול מירושה שנפלה בחלקו, אבל בשל כך עזב את כולל האברכים שבו למד. וזה כידוע ההפך מברכה... ובהקשר לכך מובא בספר 'טובך יביעו' ביאור מרבינו הגר"ח שליט"א מדוע בברכות המובאות לפני התוכחה בפרשתנו לא מוזכרת עשירות, ואילו בברכות בפרשת 'כי תבוא' מציינת התורה בין אחת הברכות גם את העשירות, וכמו שכתוב שם שעם ישראל ילווה כסף לאומות העולם וכו'. והסביר רבינו שליט"א, שהברכות בפרשת 'בחוקות' נאמר ובעיקר לבני תורה המקיימים את 'אם בחוקותי תלכו', ולדידם העשירות היא ההיפך מברכה, שכן אדם שהתברך בכסף וזהב לא יהיה מסוגל כבר לשבת בנחת ובשלווה על מבועי התורה והיראה. אבל הברכות בפרשת 'כי תבוא' נאמרו לאלה שאין תורתם אומנותם, ולכן נימנית שם העשירות בין כל יתר הברכות.

עלי הדף

בדין נאמנות המוכר במה שמכר

בכורות ל"ז א' מתני' השוחט את הבכור ונודע שלא הראהו מה שאכלו אכלו ויחזיר להם הדמים ובגמ' ת"ר המוכר בשר לחבירו ונמצא בשר בכור כו' ויחזיר להם הדמים. כ' הרמב"ם (פ"ב מהל' מעשר ה"ח) המוכר פירות לחבירו ואחר שיצאו מתחת ידו אמר ללוקח פירות שמכרתי לך טבלים הן הבשר בשר בכור היה היין יין נסך שורת הדין שאינו נאמן אפי' היה המוכר חבר והזריז מחמיר ע"ע כו'. וראיתי בס' יין המשמח על הל' יין נסך (מהגרא"ל מפלאצק) סי' קכ"ז סק"ג שהק' מדאמר' בגיטין נ"ד ב' מתוך שאתה נאמן להפסיד שכרך אתה נאמן להפסיד ס"ת וא"כ ה"נ נימא מתוך שנאמן להפסיד שכרו יהא נאמן לאסור ובשלמא בטבלים י"ל כיון שאין מפסיד כולו דמי טבלים ישלם לו דמי להא דאמר' שם גבי אזכרות דכיון דאין מפסיד אלא דמי אזכרות ולא דמי כל הס"ת אינו נאמן אבל ב"י"נ ובכור שאסור בהנאה ומבו' במתני' מה שאכלו אכלו ויחזיר להם הדמים וא"כ מפסיד כל שכרו ולמה לא יהא נאמן, ולענ"ד י"ל דכל הטענה מתוך שנאמן להפסיד שכרו אינו אלא בנשתכר לעבוד ועתה נמצא שיפסיד על עבודתו וטרחתו ה' לשוא דוגמת אין אדם טורח בסעודה ומפסידה ולכן אמר' אי לאו דקושטא קאמר לא הי' עושה כן אבל במכירה כשמוכר חפץ לחבירו אין כאן שום טירחא שיפסיד וחברו יחזיר לו את החפץ, ואע"ג דהדין בבכור יקבר ויחזיר את הדמים מיהו י"ל דהוא חושב שחברו יחזיר לו את הבשר דוגמת הא דאמר' בגיטין שם שחושב גבי אזכרות שאין מפסיד אלא דמי אזכרות ואפי' נימא שידע שהשני יקברנו וישפוך הי"נ י"ל דלא בכל הפסד ממון אמרו סברא זו דלא אמרו אלא בטירחא אבל לא בגרם סתם הפסד ממון וצ"ע.

(דרך אמונה פ"ב ממעשר ה"ה בה"ל ד"ה שורת ועי"ש עוד)

יפה מראה

ל"ג בעומר

אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין מי מטהר אתכם אביכם שבשמים שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם ואומר מקוה ישראל ה' מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל (יומא דף פ"ה ע"ב)

רבינו אמר כמה פעמים בשם רבו הגדול מרן בעל החזון איש זצוק"ל, כי בימינו המצוה והזכות הכי גדולה שאפשר לעשות עם ממונו והיא קודמת לשאר צדקות, היא לסייע לבניית מקוואות טהרה בישראל, ואכן הוא עצמו שליט"א טרח בזה הרבה בכמה אופנים וגם עודד מאוד את העסקנים שיחיו' להרבות בזה.

וכבר נתפרסם העובדא המפליאה שהיתה עם רבינו לפני כשלוש שנים, עת בנו מקוה מפואר באחד האזורים החרדיים, והכל היה כבר גמור ומוכן, דא עקא שעונת הקיץ היתה ולא היה מי גשמים למלאות את הבור, ובאו לפני רבינו שיעתיר בתפילה שיתמלא הבור במי גשמים, ואכן הוא בירך והעתיר בתפילה, ולא עברו ימים מועטים והחל לרדת גשם עד שנתמלא הבור ממי הגשמים, והמקוה נפתח לרווחת ישראל טהורים. והדבר גרם בזמנו לקידוש השם נורא.

כל הזכויות שמורות ©

בתמונה: (חודש אלול שנת תשס"ח)

רבינו הגיע לסנדקאות בפתח תקוה, ולאחר מכן נענה לבקשתו של הרב יחזקאל מוצפי, י"ר ארגון 'טהרת הבית', והגיע במיוחד לראות את המקוה טהרה שבנו שם לא מזמן, ועמד על הידורי המקוה (יש"כ להרב עוזיאל שמש).

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"דורים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובהיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

דורים פלוס 03-7630585-7630585-03 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310